

Ljubljana

Marcij 23

BERLEC

Leto III.

Številka 6.

P. EVSTAHIJ BERLEC:

Za 25 letnico škofovanja
prevzvišenega gospoda
Dr. Antona Bonaventure Jegliča
1898 - 24. marca - 1923

Prevzvišeni knez in vladika,
slovenskega naroda cvet,
svetosti, gorečnosti slika,
že petkrat ste pet
zaslužnih let
pod varstvom Device Marije
voditelj ljubljanske škofije!

Čestitajo naše družine,
za slavnost Vam srečo žele,
odlični steber domovine:
Presveto Srcé
za trud, gorjé
podelí v nebesíh Vam venec,
da vsak Vas častí bo Slovenec!

V vinogradu božjem cvetove
gojili ste, skrbni vrtnar,
za večne prelepe vrtove —
Mladine Vam žar
poklanja dar:
molitve otroške hvaležne,
slovesnosti Vaše deležne.

Čestítamo mi otročiči,
„Bog živi Vas, višji pastír!“
pozdravljamo vneti Orličí.
Ljubezni se vír,
Gospodov mir,
razliva na verne škofljane
iz díke slovenske Ljubljane.

Vaditelj.

Mož beseda, ta velja!

Šel sem od seje naraščajškega vodstva. Nekaj važnih stvari smo imeli in tudi o Jlenovem Tomažu smo govorili. Bil je zatožen, da skrivaj kadi cigarete. Pregledali smo mu prste, res je imel ožgane. Pretipali smo mu žepe, res smo našli v njih ostanke tobaka. Poslovnik pa zelo naroča, da naraščajnik ne sme kaditi.

Zato so ga bili zatožili. Naši Orlič se zelo natanko drže Poslovnika. Brž, ko zagledajo pri kom kaj narobe, že začno siliti vanj: Fant, to pa ne bo po Poslovníku! Tudi v Tomaža so začeli siliti: Ne smeš pušiti tobaka! Tomaž je odgovarjal: Je že prav, pa ne bom. Skrivaj je pa le še marsikatero potegnil. Toda zasačili so ga — dvakrat, trikrat.

Zato je morala zadeva pred sejo. Orlič se dejali: Nočemo pa nočemo takega med seboj. Pobiljšal se ni, naj bo izključen!

Tako sem se torej vračal od seje. Pogovorili smo se o Tomažu in odbor je meni naložil, naj stopim k Jlenovim in povem, kakšen je sklep odbora.

Zato sem šel od seje naravnost k Jlenovim. Zavil sem iz vasi na levo proti njihovi hiši. Pa so me opazili trije najbolj goreči Orlič in so jo ucvrli za meno.

„Brat vaditelj! Ali ste ga izključili?“

„Aha, zdaj mu greš povedat!“

„Čisto prav ste naredili. Tobakar je smrdljivec!“

Preden sem se utegnil dobro vzreti, sem slišal za seboj vse te besede in vzklike. Potem sem se trdno in resnobno postavil nasproti njim, zamahnil sem z roko in sem rekel slovesno:

„Ne, nismo ga izključili.“

Začudili so se od sile in se pohujšali.

„Pa je v Poslovníku! In ga niste tzključili?“

„Pojdite domov! V četrték pri telovadbi izveste.“

Šel sem k Jlenovim. Tomaža sem koj dobil. Trdo sem ga prijel, lepo sem mu dopovedoval. Ni zate tobak, premajhen si še, premlad. Tobak smrdi, drag je in škodo dela. Škodo telesu in duši. Ubija telo, ker mu škoduje, zato tudi duši, ker je ubijati greh. Poslovnik ga prepoveduje, ti si pa Orlič in bi tak ostal. Tomaž, pameten bodi! Tomaž, bodi junak!

Jlenov oče so prišli, zraven in so poprijeli. Trdo so pritislili, lepo so povedali in sklenili: Tomaž, ubogaj mene in Poslovnik! Tomaž, pameten bodi!

In Tomaž je postal pameten, pa je rekel, osramočen, vendar slovesno — resno: „Ne bom več kadi.“

Tisti dan je bila nedelja.

V četrték pri telovadbi so izvedeli oni trije in vsi drugi. Skoraj nihče ni manjkal in tudi Tomaž je prišel. Poklical sem ga pred vrsto in za njim so pošepetali: Sedaj bo izključen...

Jaz sem pa rekel: Tomaž, ali si kadiš tobak? — Sem ga kadil. — Kedaj si ga kadiš zadnjič? — V nedeljo. — Zakaj ga pa ta teden nič nisi? — Ker sem obljubil, da ga ne bom, in ga nisem. — Kedaj ga boš pa spet? — Nič več ga ne bom. — Ali ostaneš mož beseda? — Obljubim, da ostanem.

Zadaj v vrsti je bilo tiho kot v grobu. Obrnil sem se k dečkom. Glasno sem jih vprašal:

„Kdo je zato, da Tomaža izključimo?“

Vsi so molčali, nihče ni dvignil roke.

„Kdo je zato, da Tomaža obdržimo?“

Vsi so rekli: Jaz, jaz, jaz... In so dvignili roke.

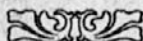
„Kdo je zato, da Tomaža pohvalimo?“

Spogledali so se, pa so kmalu začeli: Jaz, jaz, jaz... Med zadnjimi so dvignili roke oni trije...

Pogledal sem Tomaža. Pokazal sem mu dvignjene roke in sem mu rekel:

„Tomaž, pojdi v vrsto, ostani zvest Orlič in bodi pohvaljen. Zato, ker si vrl dečko, ker si ostal mož beseda. Mož beseda, ta velja! Vidiš, vsi te imamo radi.“

Tomaž je šel v vrsto in še danes ga imamo vsi radi.

Kako se je postavil naraščaj v Brnu?

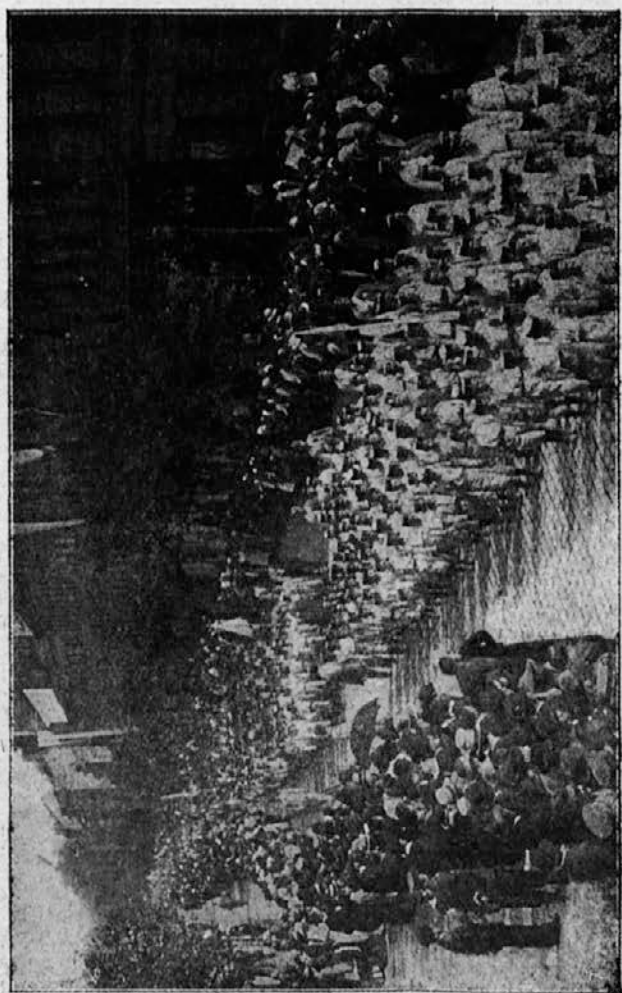
(Naprej in do konca pripoveduje stric Jernač)

V nedeljo 30. julija so morali vsi zarana vstati. Mnogi so hoteli že ob štirih začeti z vstajanjem, pa jim nočne straže niso pustile. Po šestih se je pa pričelo nepopisno vrvenje: umivanje, oblačenje, snaženje, zajtrkovanje, postavljanje v red itd. Vendar so ob osmih že vsi stali na enem koncu Brna, odkoder so urejeni v krasen sprevod korakali ob 9. uri skozi mesto na drugi konec — k sv. maši na telovadišče. Sv. maša je bila namreč pod milim nebom, saj bi bila vsaka cerkev premajhna.

Kakšen pa je bil sprevod? Kar na slikah si ga oglejte, ki jih prinaša „Orlič“! Seveda na teh slikah ne vidite vseh 15.000 drobiža in vseh množic gledalcev, očetov in mater, tet in stricev, botrov in botric, ki so tudi hoteli kaj videti in so od daleč prišli v Brno. Jaz sem šel z drugimi tujimi zastopniki (tudi Orli iz Amerike so bili zraven) prav v prvi vrsti, pred vhodom na telovadišče sem se pa tako vstopil, da sem vse dobro videl. Ampak noge so me že bolele in oči, ker je tako dolgo trajalo, preden so zadnji odkorakali na telovadišče k sv. maši.

Da imajo čedne, nove ali vsaj oprane obleke in čevlje, sem že poprej videl. Zato sem zdaj bolj pazil, na kar mladi mazači in scerkljanci tako radi pozabijo, na nosove, vratove, ušesa, prste, korak, kritje, ravnanje v vrsti in drugo, kar mora vsak Orlič imeti

v mislih. Dasi sem nalašč iskal napak in madežev, moram priznati, da so bili vse pohvale vredni. Ves čas nisem videl nobenega dečka ali deklice, da bi ji rastla repa iz pognojenih ušes, ali sveča izpod nosa, nobenega, ki bi vtikal prst v nos ali usta. Vratove so imeli umite prav tako kakor obraze, lase čedno pristrižene in počesane, čepice nič prevelike, nič premajhne, nohte

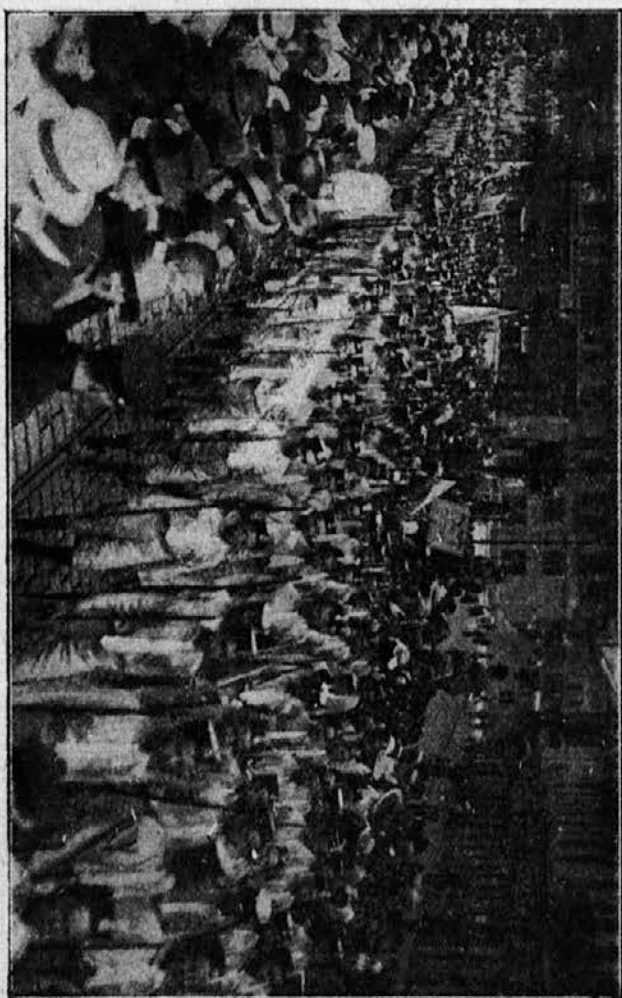

Orliči (nižji naraščaj) v sprevodu skozi Brno.

na prstih porezane in očiščene. Pazili so na korak, gledali predse, ne po ljudeh, nobeden se ni nikamor zaletel ali telebnil na zobe, pri zavojih so bili lepo ravnani, v vrsti lepo kriti. Vaditeljem ni bilo treba preveč kričati, piskati in trobiti, ker so vsi pazili na povelje.

Sprevod je bil tako velik in lep, da so bili vsi gledalci polnj hvale. Časopisi so po celem svetu pisali o nastopu orlov-ske mladine v Brnu. Tudi najmanjši drobiž se je dobro postavil. Velikih, 16 let starih Orličev in Orličic, prav nič ni bilo sram korakati v eni četi z osemletnimi. Vsi so bili veseli in ponosni, da jih toliko ljudi gleda in hvali. Le eno misel so imeli: da bi

Orliči (višji naraščaj) v sprevodu skozi Brno.

vse prav naredili v čast Orlu in domovini. Za njimi so korakali nekateri bolniški strežniki z nosili in obvezami. Tudi par voz rdečega križa so imeli s seboj, če bi bilo treba katerega odpeljati v bolnišnico. Kaj takega se pri tako velikih nastopih kaj lahko zgodi.

Kakor velika reka so valovili osmerostopi skozi vhod na telovadišče. Tu so pa nekateri ostali v vrsti, drugi so šli sedet na na tribune, mnogo jih je zginilo za tribune pit vodo, jest ali za drugimi potrebami. Skoraj predolgo je trajalo do sv. maše in mnogi so bili že preveč utrujeni. Zlasti tisti, ki prejšnji večer niso hoteli spat, ali oni, ki so zjutraj prezgodaj šarili. Tudi sladkosnednežem, ki so si bili želodec pokvarili, se je slabo godilo. Drugič bodo rajši verjeli in ubogali, ko jim bo vaditelj razlagal, kako se je vesti pri velikih nastopih.

Najlepši je pa bil zadnji glavni telovadni nastop tisti dan popoldne. Toliko ljudi kot jih ima Ljubljana s Šiško, Kravjo dolino in Kurjo vasjo vred je gledalo, kako je 12.000 Orličev in Orličic, razdeljenih v 4 dele, nastopilo k vajam. Ravno sredi široke ceste pred vhodom na telovadišče je bila vsled dežja velika luža — važna preiskušnja discipline in poguma! Ker so nastopili v 32stopih, se ji niso mogli izogniti. Srednjih 10 do 15 je moralo pogumno stopiti vanjo ali pa odriniti vse druge na levo in desno in tako ravno pred vhodom spraviti vse vrste v nered. Toda vsi so premagali. Nekateri so kar zamižali in stopili ravno v sredo, drugi so pa pogledali notri — ena, dve — in zopet hodijo po suhem.

Tudi za tribunami je bilo lepo. Tam so stale barake za preoblačenje telovadcev (garderobe,) bolnišnica s poživili za zobe in in grlo, a nič upijanljivega! Jaz sploh rad pogledam tudi za kulise, to je prostor za odrom ali prizoriščem. Če je tam red in mir, vem, da bodo tudi pred gledalci dobro napravili.

Pri telovadbi so vsi napeto pazili na povelja in znamenja načelnikov. Vse je šlo v redu v čast Orlu in v zadovoljstvo gledalcev. Po vsej čehoslovaški domovini in po vsem svetu se zdaj bere o vrlih Orličih in Orličicah, ki so se tako lepo postavili v Brnu.

Naši junaki so pa zvečer že večinoma odhajali domov, ostali so si pa v pondeljek še enkrat ogledali Brno in si odpočili za dolgo pot. Zdaj se doma vesele svojih uspehov, bero lepe spise in gledajo slike v svojem glasilu (Květy mláde — mladi cveti), sanjajo o slavnih brnskih dneh in se pridno pripravljajo za bodoče nastope. Kadar bo v Ljubljani velik orlovski nastop, bodo mnogi prišli doli že kot veliki Orli. Imeli bodo modre srajce in bodo ponosno pozdravljali naše Orle in Orlice: Zdař Bůh!

Kje boš pa ti takrat in kaj boš? Menda tudi že korajžen Orel, pogumna Orlica. Takrat bodo tudi nas gledali ljudje in vzklikali: to jih je, to jih je! In kako se postavijo!

Ampak — samo od sebe to ne bo prišlo! Saj veste, kaj mislim: V trudu in znoju, polnem radosti — takó poje naša pesem. Učili se bomo, delali telovadili, nosili v Čebelico, pa molili. Z božjo pomočjo bomo dosegli čudo. Bolj ko boste pridni, prej se bo to zgodilo. Bog vas živi! Pič-pač, stric Jernač.

Br. N.

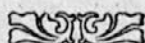
Grogec premišljuje

zvečer pred svojim godom.

O, da sem Bogec jaz
vsaj za prav kratek čas!
V zlate, srebrne kosminke
spremenil nocoj bi snežinke.

Gosto bi padale,
z noski se dregale:
cink pink plunk — drobno cingljale,
podoknico meni bi igrale.

O, da sem Bogec jaz,
vsaj za nocojšnji čas!
Alí — če bil bi jaz Bogec,
ime bi ne bilo mi Grogec — — —

Mira Čudnova, vaditeljica:

Dekliška akademija.

(Star, močno simboličen program, na novo potrjen.)

Pozorišče: Domača hiša, vas, trg, mesto, šola, cerkev.
Čas: Od jutra do večera. Obleka: Domača, preprosta, dostojna. Zgoraj in spodaj dósti dolga, da se ne vidi, kar ni ustvarjeno za ogledovanje. Godba: Začne po napevu Veselo sree in čista duša, spremembe so sproti označene. Štetje: En, dva, tri, čas hiti. Gledavci: Bog in njegovi angeli na prvih prostorih, zadaj ljudje.

Prvi del. Ko se dvigne zastor, so deklico ravno poklicali iz jutranjega spanja, ali se je pa sama zbudila. Poskok na nogel! Pa na prste, ne na celo stopalo, drugače lahko pretreseš sebe in sobo! Umij se lepo čedno po vseh predpisih, obleci se in uredi lase po glavi in po pameti! Če še ne znaš sama, poprosi mamo ali sestro, pa se ne kremži, če te nekoliko cuka. Sobo in posteljo zelo dobro prezračí, potem deni oboje v lep red. Še poprej ali vmes enkrat poklekni pred razpelo in pobožno moli jutranjo molitev. Ta prizor je gledavcem prav všeč, vsaj tistim, ki so na prvih mestih — — —

Drugi del. Godba udari poskočnico, začne se ples deklice po hiši. Lahko zelo menjavaš: na levo, na desno, včasih na mestu, drugič skozi vrata iz sobe v sobo. Ker razlika mika, je priporočati, da si privzameš metlo in zarajaš ž njo iz kota v kot. Prej ali potlej zapleši k mami v kuhinjo ali kjer jo ravno najdeš, in ji, — en dva tri — pomagaj pri delu. Prav čedno je gledati na odru, če imaš manjše sestrice in bratce, pa jih prav čedno in ljubeznivo oblačiš, umivaš, češeš in tako dalje. (Gledavci na prvih mestih nehote ploskajol)

Sprememba, (ki lahko odpade ali nadomesti prvi del drugega dela.) Godba igra tiše in mirneje. Ker mora deklica kmalu v šolo — ura bo skoraj osem — poišči in spravi v red knjige in zvezke. Pomisli, če morda vendar utegneš še kaj ponoviti za šolo. Jedi dosedaj niso bile na programih za akademije, jaz pa pravim, da lahko tudi zajtrkuješ, ker je to zgolj simbolično: drugače namreč ne moreš živeti.

Tretji del. Godba igra hitro koračnico. Znamenje, da mora deklica korakati na cesto ali celo teči, če je povelje tako. Zaradi kratkočasnosti se tudi pri tej točki mnogo spreminja. Greš v šolo, v cerkev, v prodajalno, k sosedovim . . . Vendar moraš zelo paziti na godbo in povelje, drugače gotovo zmešaš in pokažeš pomanjkanje čuta za disciplino. V redkih slučajih smeš tudi sama kaj narediti po svoji volji, vendar močno pazi, če je tak svoj nastop všeč gledavcem (posebno onim na prvih mestih).

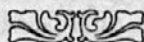
Četrty del. Godba začne udarjati moderne arije. Deklico pozivlja na vaje z orodjem v roki. Če ti pripušča čas, ali te kliče povelje, pokaži vse po vrsti, kolikor jih znaš. Na priliko: vzameš junjo in brišeš prah po sobah, udeneš šivanko in si zašiješ predpasnik, podpleteš preluknjano nogavico in kar še podobnega orodja sukati znaš. Če nastopajo večje deklice, je zelo svetovati, da pokažejo tudi vaje s kuhalnico ob ognjišču in s perilnikom ob potoku. Skrajno moderno zavija godba, če si močnejše deklice pripašejo „žakelj“ čez predpasnik, se sklonijo na tla in „ribajo poden“. (Burno ploskanje v dvorani, ker pridejo take reči redko na bolj nobel program.)

Sprememba. Četrty in tretji del se lahko zamenjata.

Peti del. Na oder lega mrak. Godba mirna, sanjava skoraj pobožna. Deklica si zapoje lepo pesem, n. pr. tisto: „Ker smo delo dekončali, bomo tudi sladko spali“. Glavo ima že nekam zaspano, ude trudne, zato ne gleda ven v noč in ne sili med večerno tovarišijo in na ponočne veselice. Namesto tega naredi govor, ki je tudi v našem programu in dosedaj še ni bil na vrsti. Lahko je samogovor. Na priliko: Noč ima svojo moč. Najboljša je ta moč v mirnem spanju, najslabša zunaj pri ponočevanju. Zato poklekne deklica k večerni molitvi in vpraša sama sebe, če je dobro igrala pri akademiji dneva. Napake seveda

obžaluje in si zatrdno naprej vzame, da bo napredovala. Potem leže k počitku in mirno zaspi.

(Zastor pade. Gledavci zelo ploskajo, deklice pa to nič ne moti v spanju, saj se niso učili ploskanja v naših dvoranah. Vendar jim boš zelo ustregla, če precej drugo jutro akademijo ponoviš, skušaj pa seveda vse točke še bolj fino in elegantno izvesti.)

Jernej Sitar, Šmihel.

Varujte se strupa!

Strupa naj se varujemo? Zdi se mi, da mi pravite: Saj se ga varujemo, če nam ti praviš ali če nam ne.

Ali to ni kar tako. Menda me še niste razumeli, kaj mislim povedati. Čeprav namreč pravite, da se varujete strupa, vam jaz ne verjamem. Vsaj veliko vas je še takih, ki dan na dan pijete strup, pa sami tega ne veste.*

Ta strup je alkohol. Alkohol zabranjuje, da se telo zadostno razvija in ostaja majhno in slabotno. Če hočete biti čili, zdravi in močni fantje, ne pijte alkohola! Tudi ako hočete postati kdaj učeni možje, bodite vedno popolni abstinenti!

Morda boste dejali: Saj ne pijemo alkohola! Toda motite se! Alkohol je pomešan v vinu, pivu, žganju in še mnogih drugih pijačah. Ali jaz vas hočem najbolj opozarjati na žganje in vino, ker tega je pri nas povsod v obilni meri.

Dajte se zapisati med Mlade junake!

Bratci, kajne, kako žalostno je gledati pijanca, kako se opoteka sem in tja, na levo in desno? Vsa cesta je njegova. In nazadnje se pa še zvali kam v kakšen jarek in tam leži in prezeba tako dolgo, da ga kdo iz usmiljenja ne vzame pod streho.

Kaj pa šele, če po zimi v takem mrazu zmrzne — kaj je potem ž njegovo ubogo dušo?

Zato, bratci, če hočete enkrat biti pošteni in vrli fantje, ne pijte alkoholnih pijač! Vsaj tako dolgo jih prav nič ne pokusite, dokler ste še majhni in še rastete. Pa tudi potem bi vam svetoval, da ostanete abstinentje. Treba je, da so abstinenti za zgled drugim Slovencem, ki žal, tako silno veliko pijejo, popivajo in pijačujejo. Če se Slovenci ne bomo prav kmalu poboljšali, bomo zapili vse, kar imamo, pa še dušo in pamet po vrhu.

Zato rečem še enkrat: Vsaj vi, Orličiči, bodite res tako junaki, da ne boste pili nobene kaplje alkoholnih pijač! Spom-

* Urednik ne misli tako hudo o Orličih, še manj o Orličicah. On misli, da se držite Poslovnika, ki pravi, da naraščajnik sploh ne sme piti alkoholnih pijač. Pa urednik se morda moti? Jernej Sitar skoraj gotovo bolj pozna Orličiče, ker živi zmerom med njimi. Takim, ki še zdaj ne vedo, kako nevarno je alkohol, pa prav podučljivo piše naš pisatelj in si le zelo k srcu vzemite!

nite se večkrat, kaj ste danes tukaj brali! Da boste pa še bolj gotovo skušnjavo premagali, zraven pa še veliko zasluženja imeli, delajte takole:

Kadar vas silijo piti in vam ponujajo vina ali žganja, recite iz ljubezni do Jezusa, ki je na gori Kalvariji v smrtnih mukah žejo trpel za vaše grehe — recite: Alkohol! ne pijem nikoli!

In kadar boš ti, slovenska mladina, premagala tega svojega smrtnega sovražnika, tega zatiralca tvojega naroda, takrat ti bo šele zasijalo solnce tvoje sreče. Bog živi!

Stariši ne dajte otrokom nobenih alkoholnih pijač!

Ivan Langerholc.

Sto-o-okanje in je-je-jecljanje.

Če je površno branje vsaj včasih znamenje prevelike pridnosti — človek bi rad vse na enkrat izrekel — je pa stokanje gotovo vselej znamenje lenobe. Zlasti še tisto stokanje, ki mora vsak prvi zlog dvakrat ponoviti. Kako zoprno je poslušati takole branje: Stre-stregel sem za-za mi-ministranta ob ob pol-polnočnici. Mra-mraz je škri-škripal in gri-gri-grizel do mo-mozga. Vse-vse, kar se-se je godilo ti-tisto no-noč, mi-mi je daljno, so motne sa-sanje.

Iz takega stokanja gleda lenoba in pa grda razvada. Kdor se je količkaj brati učil, ne bo tako stokal. Le tisti, komur je vse dobro in naj bo to še tako slabo; le tisti, komur ni nič za čast, bo tako nerodno bral.

In pa jecljanje!

Jecljanje je res marsikomu prirojena napaka. Ali če se je te napake odvadil v davnih, davnih dneh Demosten, in je postal najslavnejši govornik grškega naroda, zakaj bi si te napake ne mogli odvaditi otroci našega stoletja? Vsak jeclavec naj bi se vadil bolj počasi, bolj zmerno govoriti. Z vstrajnostjo bi gotovo dosegel lepe uspehe. Čemu bi morale leteti besede kakor ploha iz našega grla!

Mnogokrat je pa jecljanje plašč, ki pokriva učencevo lenobo. Premalo zna, zato se pa z jecljanjem lovi in skuša od sosedov ujeti vsaj malo pomoči. Ko je tak lenuh vsaj enkrat premotil učitelja s svojim jecljanjem, mora seveda tudi zanaprej jecljati. Sicer bi prišla na dan njegova lenoba. Tako preide jecljanje nevede, a hoté v meso in kri. In tako se natepe v branju cela vrsta nepotrebnih: „E, e, e; a, a, a, oz. i, i, i.“ Te črke se največkrat ponavljajo, ali so na mestu ali ne.

Revež, človek, ki mora poslušati takole jecljanje: „Zdaj e e e je konec a a a veselja!“ je e e dejal polž. Dobro e e e sem se e letos e e napasel. E, čas je e e e, da grem e e e spat e. E e kmalu e e bo zima e tu. E, e e že odpada e e e orumenelo e listje e e e. O o ostra burja e e e ga e e e premetuje e e e po tleh.“

Ali ni to pol preveč govorjenja? Bolj počasi, bolj razločno! In lenobi slovo in drugim razvadam! Ali bo šlo? Mora iti!

Kocijančič Viktor.

Orlič, kako boste letos tekmovali?

Tudi letos spomladi boste lahko pokazali in povedali, kdo zna več, kdo največ. Skrbite, da se boste dobro pripravili za tekme. Vse podrobnosti vam bodo povedali vaši voditelji. Pravočasno boste zvedeli, kedaj pridete na vrsto in kje se bodo tekme vršile. Jaz vam pa hočem tukaj na kratko zapisati, kaj bo treba do takrat znati. Poprej vam pa še eno stvar na srce polagam! Lansko leto vas ni bilo posebno veliko na tekmovališčih. Letos pa morate priti vsi do zadnjega na bojišče, da vas bo kot listja in trave, kot peska na morskem obrežju . . .

1. Redovne vaje. Za vas so prav take kakor za člane in članice. Gotovo jih vadite po malem vsako uro. Zato glejte, da nobenkrat ne zamudite telovadbe.

2. Proste vaje. Marsikje jih že dobro znate. Toda le strumno jih izvajajte! To najbrž tudi že veste, da ima nižji naraščaj svoje vaje, višji pa spet svoje. Višji jih ima s palicami, nižji brez palic. Radoveden sem, kateri naraščaj se bo bolj izkazal. —

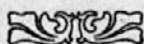
3. Skok v višino. Predpisana mera je za nižji naraščaj 70 cm, za višji 80 cm. Skakali pa boste brez deske, naravnost s tal. Brez pridne vaje ne bo šlo gladko. Kdor bo zanemaril vajo, bo pri tekmi podrl vrv in še sam padel ž njo vred. Mislim pa, da niste zato vabljeni k tekmi, da bi poljubovali tam mater zemljo.

4. Skok v daljavo. Tukaj bo seveda večja mera. Nižji naraščaj bo moral skakati 2 m daleč, višji pa 2 m in 25 cm. Pri skakanju posebno pazite, da skočite vselej na prste, drugače bo joj! Želodec se vam lahko obrne narobe, vaša čast pa v — škandal!

5. Tek na 50 m. Mali boste morali preteči to daljavo v 9 sekundah, večji pa v 8 sekundah. Če jo boste dobro brisali, prejmete vseh 10 razpisanih točk, če zaostanete, pa — nič! To pa ni vseeno. Zato, dečaki, vadite se!

6. Vprašanja in odgovori iz „Orliča“. Ne bo nič novega. Ostanete iste, ki jih imate v lanskem letniku. Poiščite jih in ponovite, kar ste pozabili.

Tako. Moja naloga je končana. Povedal sem vam, kar morate vedeti. Vaša naloga se pa šele prav zares začne. Kakršna bo vaja, taka bo tekma. Kakršna bo tekma, taka bo — sodba.

Zgodba o slepi in gluhonemi deklici.

(Nadaljevanje.)

Lenčka obišče slepe otroke v zavodu.

Daleč od Lenčkinega doma je bilo mesto Boston. V tem mestu je bil zavod, ki so se v njem šolali in učili sami slepi otroci. Taki ubožčki seveda ne moreje hoditi v navadne šole, saj bi ne videli ne na tablo, ne v knjigo na klopi. Njihova šola je bila približno taka, kakor sem vam že pripovedoval o Lenčkini šoli pod vodstvom blage učiteljice gospodične Ane.

Te otroke sta šli obiskat Lenčka in njena učiteljica. O kako hitro so bili vsi Lenčkini najboljši prijatelji! Veliko veliko so si imeli povedati. Govorili so seveda molče — samo prsti so migali, jezički so ostali čisto mirni. Lenčka je bila nenavadno vesela, saj se doslej še z nobenim otrokom ni mogla tako lahko pogovoriti. Ti otroci so pa njeno prstno govorico natanko razumeli. Tudi sami so z veliko spretnostjo sestavljali s prstki črke, besede in stavke. Lenčka pa je vse otipala in razumela. O, to je bilo veselje!

Pozneje je Lenčka sama o tem pisala: „Dotlej sem bila povsod med otroci kakor tujka, ki ne razume domačega jezika otrok. V tem zavodu sem bila kakor v svoji domovini, kjer so vsi umeli moj jezik in jaz njihovega.“

Pa čeprav je bila naša deklica zavoljo tega vesela, je pa bila po drugi plati tudi močno žalostna. V svoji knjigi nam pripoveduje, kako milo se ji je storilo pri srcu, ko je pomislila, da so vsi ti otroci slepi in ne morejo videti. Čeprav sama ni bila nič bolj srečna, so se ji vseeno ti ubožčki zelo smilili. Kar ni ji hotelo v glavo, da vsi ti živahni in poskočni malčki, ki se tako veselo motovili po hiši in po vrtu, ž njo vred živijo v nepretrgani noči in temi. Toda nazadnje je morala le verjeti. Saj je spoznala, da imajo vsi knjige z izbočenimi črkami kakor ona sama, da berejo iz njih s prsti. Torej le res sami ubogi slepci!

Polagoma je postala Lenčka zopet vesela. Otroci so se radostno igrali in še mar ni bilo nobenemu, da je slep. Človek, ki pride že na svet slep, nič ne ve, da mu kaj manjka. Prav nič bi ne bil nesrečen, če bi drugi ljudje vedno lepo ravnali z njim.

Naučiti ga je treba v posebnih šolah takega dela, ki ga more tudi brez oči opravljati, pa se bo lahko sam čisto dobro preživel. Zraven pa morajo zdravi ljudje imeti ž njim usmiljenje. Kadar česa potrebuje, mu je treba seveda pomagati.

Dobri ljudje to tudi store. Nerodni in pokvarjeni pa nimajo sočutja z nobenim siromakom. Le žalijo ga in obkladajo z nelepimi priimki. Mislijo si: Da se le meni dobro godi, kaj me drugi brigajo? Med takimi je seveda ubog vsak siromak, zelo ubog tudi vsak slepec.

Naša mala Lenčka je pa imela res usmiljeno srce. Bila je nesrečna, uboga, pa vseeno ni mislila samo na sebe. Če bi le mogla, bi rada pomagala drugim. — Mislim, da tudi ti, ki to bereš, nimaš trdega srca, temuč je tvoje srce podobno Lenčkinemu, zato se ti vsak siromak smili in mu pomagaš, če le moreš.

Lenčka potuje na morje.

Oho, na morje! Kdo od vas je že videl morje? Zdi se mi, da malo kdo dviga roko. Morebiti je med našimi bravci in bravkami kaj bivših Tržačanov ali sploh Primorcev. Tisti bi že vedeli povedati, kakšno je morje. Morebiti je pa kdo drugi tudi že prav do njega pripotoval? Če to ne, pa poznate morje gotovo iz slik, knjig, pesmi itd. Slišali ste peti na priliko: „Buči, buči, morje Adrijansko, nekdanj bilo si slovansko.“ Danes to morje res za enkrat ni slovansko. Italijani so ga pograbili, toda zoper vsako pravico. V resnici ostane še nadalje slovansko in prišel bo čas, ko bo zmagala pravica in bodo morali dati Lahi iz rok, kar ni njihovo.

Lenčka je pa potovala na drugo morje, daleč tam ob ameriških zemljah. Bilo je pa tako. V mestu Bostonu so se v zavodu počitnice že nehale, Lenčkine pa še niso bile pri koncu. Zato se je domislila Ana in rekla Lenčki:

„O morju sem ti že mnogo pripovedovala. Prav za prav pa le ne veš, kakšno je. Pojdeva ga pogledat!“

Lenčka pa pokoncu! O, v kratkem bo videla morje! Kajpada, po svoje ga bo „gledala,“ po svoje ga bo „videla.“ Cujmo, kako se ji je obneslo!

Srečno sta dospeli do zaželenega kraja. Lenčka je morje potipala in takoj ji je bilo zelo všeč. Nobena voda še ni bila tako mehka, tako topla, tako vabljiva. Zaželela si je, da bi otipala vse morje, vse prav do konca, ne samo tukaj ob bregu. Pa se ni takoj upala, saj je vedela, da je morje — mokro.

Z Aninim dovoljenjem se je napravila v kopalno obleko. Tedaj pa ni mogla ne minute več čakati. Ana jo je hotela za roko peljati in ji poiskati prav plitve vode. Ali Lenčka se je iztrgala, stekla preko toplega peska in se vrgla — štrbunk! — v globoko morje...

Ana je kar okamenela, od strahu, še prav zakričati ni mogla. Saj bi bilo tudi zastonj. Lenčka se je pa čutila tako srečno,

oj, tako blaženo! Voda jo je tako mehko gladila in božala, morski valovi so jo objemali in ujčkali...

Ampak nekaj je vseeno čudno! Tako sitna je tale morska voda, pa nikamor nimaš stopiti, da bi se je otresel. Vlije se ti čez glavo, sili v nos, ušesa, usta — sape pa od nikoder nič, prav čisto nič! Lenčko je postalo strah, grozna strah. Da bo utonila, ji še na misel ni prišlo, saj ni vedela, kako se utone. Samo strah jo je bilo, grozno strah. Vse je bilo tako neznansko, tako nenavadno. Z rokama in nogama je odbijala vodo od sebe, ali vode je bilo več in več. Valovi so jo pozibavali dalje: gor, dol, gor, dol... K sreči je včasih prišla na vrh, da je v naglici zajela nekaj zraka in je ni voda čisto zalila...

Uboga Lenčka, pa še bolj uboga gospodična Ana! Kaj bodo rekli doma, če se vrne brez svoje učenke...?

Toda tudi Lenčka je imela angela variha. Morski valovi so se naveličali igračkanja z malo deklico, voda se je naenkrat močnejše zazibala in potisnila Lenčko proti suhi zemlji. Tam jo je zgrabila Ana in jo potegnila na pesek. O, sedaj je bila zopet na varnem, saj jo je blaga učiteljica tako strastno objela in tako vroče poljubila!

Ko se je Lenčka malo oddahnila in izbljuvala grdo morsko vodo, je vsa huda vprašala:

„Kdo je nasul v morje soli?“

Seveda ji je Ana brž dala dvojini dober nauk. Prvič ni nihče morja osolil, temuč je ta voda sama od sebe slana. Iz morja prihaja tudi naša kuhinjska sol. Drugič — in to je še boljši nauk — je pa za Lenčko veliko veliko bolj pametno, da se krepko drži Anine roke in se rajši njej pusti ujčkati, kakor da bi iskala take zabave na gugalnici muhastih morskih valov...

Oboje si je Lenčka za zmerom zapomnila.

Dalje.

Vesela pošta brata Nardžiča.

Naročnikom!

Letošnjega „Orliča“ od 1.—6. številke nimamo nič več v zalogi. Vsega so nam pridni naročniki že pobrali. Ker se pa še vedno oglašajo novi naročniki, bomo dali od 7. štev. dalje zopet nekaj več natisniti. Kdor se torej hoče zadovoljiti samo z drugo polovico letnika, naj se pravočasno oglasi, da ga upoštevamo pri naročilu v tiskarni.

Iz nabiralnika.

Vič. Dragi br. Nardžič! V zadnjem „Orliču“ ste pisali, da smo naročili 250 izvodov. V resnici jih imamo pa že 260. In gospod p. Engo so nam povedali, da je za vsem mesecem vsa naročnina že plačana. To

naj si mariborski Orlič! zapomnijo! Pa o naši naraščajski akademiji tudi niste nič pisali. Ali ste pozabili? In vendar je bilo vse tako lepo, posebno igra „Pijanec brrr . . .“ Drugače so pa na Viču Orlič pridni, kakor tudi Vaš prijatelj Jožef Dovjak.

Št. Vid (zavodi). — Dragi br. Nardžič! Namenil sem se nekaj napisati, ker malokdaj vidim v „Orliču“ kaj iz Št. Vida. Dokler nisem prišel v zavod, nisem poznal Orlov. Doma sem v Trstu. Tam ni Orlov, ampak le fašisti, katerih se vsi bojimo. A sedaj? Sedaj sem Orlič! Ponosen sem na to. Tu imamo sestanke in tudi telovadimo redno. „Orliča“ rad berem. Igra „Pijanec brrr . . .“ mi ugaja, čeprav jaz nisem pijanec in tudi ne bom. Bog živi Vas in vse Orliče, pa tudi — Primorsko. — Ivan Stergar. (Da, da, Bog živi tudi Primorsko. Težke dni preživlja Tvoja domovina, res težke. Vendar nič obupati. Krivica ne bo zmerom gospodovala! Ti se pa vstrajno izobražuj v šoli in si plemeniti srce pri Orlih. Domovina Te bo potrebovala! Ko dozoriš v moža, se morda vrneš na Primorsko in boš s plemenitim orlovskim duhom zabranjeval surovosti in krutosti divjih fašistov. Bog s Teboj, dragi Ivan!)

Sv. Mihael pri Šoštanju. — Dragi br. Nardžič! V imenu vseh Orličev Vas prav lepo pozdravljamo. Zelo radi obiskujemo telovadbo. Imamo jako dobrega vaditelja, Lojza Satterja, ki je tudi zgleden in dober Orel. Telovadbo imamo vsak petek in nedeljo. Vseh skupaj nas je okrog 50, Orlič pa 30. Dne 29. okt. smo priredili akademijo, ki se je prav lepo obnesla. Sodeloval je tudi šentpavelski odsek. Nastopila je tudi Vaša Vesela pošta, kateri so se ljudje najbolj smejali. (Hm, hm, pravi brat Nardžič!) Priredili smo pa tudi božičnico, kjer sem jaz dvakrat nastopil, vsi drugi Orlič in Orličice pa samo enkrat. Bili so razni govori in deklamacije. Sedaj se pripravljamo na akademijo v Smartnem, ki bo čez 4 dni. Naročeni smo večina vsi na „Orliča“, ki nam močno ugaja. Namero pa imamo, da bi ustanovili višji naraščaj. (To pa, to! Le brž na delo, če še niste namere uresničili!) Srčno Vas pozdravljamo z našim orlovskim pozdravom Bog živi! Tudi vse bratce širom Jugoslavije. — Čepelnik, Zapušek, Ocvirk.

Guštanj. — Cenjeni br. Nardžič! Ker vidim, da je šaljiva (kako si rekel, kako?) pošta brata Nardžiča vedno polna, Vam bom pa tudi jaz nekaj pisal. Tu v Guštanju nas je 13 Orličev. Enkrat smo že nastopili in sicer na god sv. Petra in Pavla. Ta dan smo imeli tudi skupno sv. obhajilo. Naša organizacija obstoji že skoraj eno leto. Znamo vse štiri vaje za leto 1922. Sicer nas je malo, pa se vseeno krepko držimo. Bog živi! Jaroslav Kotnik.

Vrhnika. — Dragi br. Nardžič! Oprostite, da Vam nisem že dolgo pisal. Celo leto sem Vas čakal, da me obiščete. Saj ste lani v „Orliču“ obetali, da pridete na Vrhniko in bova skupaj plezala k sv. Trojici. — Pa se mi zdi, da zastoj čakam, preštar je že ta vaš dolg. Bog vas živi!

Evgen Zupančič.

(Še enkrat preberi tisto pismo, pa začni čisto od kraja čakati!)

Metlika. — Dragi br. N! Od nas ste že prejeli eno poročilo, ki ga je pisal bratec Tajčman. Poročal je, da se je od nas poslovil br. načelnik. Priženil se je v vas Loke pri Črnomlju. Mi naraščajniki imamo načelnika Kraševca, s katerim smo prav zadovoljni. Pošiljamo Vam bratski pozdrav iz naše Bele Krajine!

Tone Starc.

„Orlič“ izhaja v začetku vsakega meseca. List izdaja uprava „Mladosti“. Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina za odseke in krožke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 3 dinarje na leto, za vse druge naročnike 5 dinarjev.

Odg. urednik: Franc Zabret.

Tiska tiskarna „Tiskovno društvo“ v Kranju.